

bedjenju i zabrane na prinaldežnosti državnih službenika po njihovom pristanku. Matijević I.: O zabranama na prinaldežnosti državnih službenika po njihovom pristanku i novi Zakon o izvršenju i obezbedjenju. Branković S.: Neuračunljivost kao uzrok nesposobnosti za testiranje sa gledišta tereta dokazivanjem.

Razne vesti.

Kronika društva „Pravnika“. Za društvene člane so bili sprejeti naslednji gg.: dr. Zalo kar Vinko, obč. tajnik na Jesenicah, dr. Humar Vinko, odv. pripravnik v Mariboru, Verstovšek Ciril in Bajd Franc, političnoupravna pripravnik v Beogradu, dr. Bratina Karel, sreski načelnik v Murski Soboti, dr. Kržišnik Anton, upravni sodnik v Celju.

Osebnosti vesti. Za namestnike državnega tožilca so postavljeni: dr. Fellacher Julij v Celju, Sever Fran v Ljubljani, dr. Juhart Albin v Mariboru. — Odvetniško pisarno je odprl dr. Krule Franjo v Mariboru. — Umril je javni beležnik Detiček Juro.

Okrožno sodišče v Murski Soboti. Na podlagi zakona z dne 14. aprila 1938. je bilo osnovano v območju apelacijskega sodišča v Ljubljani novo okrožno sodišče s sedežem v Murski Soboti in slovesno otvorjeno dne 1. junija t. l. Novo okrožno sodišče obsega okrajna sodišča v Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Ljutomeru in Gornji Radgoni, ki so pripadala doslej okrožnemu sodišču v Mariboru.

Z osnovanjem novega okrožnega sodišča sta bili izpolnjeni želja in potreba po novem sodnem središču, ki bo v pravosodstvu sledilo gotovo stopnjam svoje matice, — mariborskega okrožnega sodišča in s tem tekmovalo za dobro, hitro in pravično pravosodstvo. Za predsednika novemu okrožnemu sodišču je bil imenovan dr. Fran Žiher, doslej predsednik okrožnega sodišča v Mariboru, za državnega tožilca dr. Albin Juhart, namestnik državnega tožilca v Mariboru.

Divji lov in finančni zakon za leto 1938/39. Finančni zakon za leto 1938/39 odreja v določbi § 85 št. 5 nekatere spremembe lovskega zakona. Med temi je za kazensko pravosodje važna določba, ki odreja, da je divji lov kaznovati po določbi § 314 kz., torej kot tatvino. Ta določba se glasi tako: § 91 l. z. se dodaje 4. odstavek, ki se naj glasi: „Divji lov v zverinjakah, v lastnih in občinskih loviščih, kaznujejo redna sodišča kot tatvino po § 314 kazenskega zakona.“ Doslej je bilo tako v teoriji kakor v praksi sporno, ali se naj divji lov kriminalno kaznuje in po kateri kazenski določbi se naj kaznuje. Z gori navedeno določbo finančnega zakona (§ 85 št. 5) so ti dvomi odstranjeni. Zato je ta določba koristna in jo je s tega vidika pozdraviti. Ne moremo se pa strinjati z načinom, kako je bilo to vprašanje rešeno. Način je teoretsko in praktično zgrešen. Divji lov ni tatvina, ker divjačina, dokler živi na svobodi, ni niti v tuji lasti niti v tuji posesti. Zato je ni mogoče „odvzeti“ (§ 314 kz.). Prisvojitve z „odvzmem“ pa je glavni kriterij pojma tatvine. Divjačina, dokler živi v svobodi, ni v tuji lasti. Lovski upravičenec ima le privilegirano pravico, da si divjačino prisvoji z okupacijo. Divji lovec posega torej z neupravičenim lovom zgolj v tujo prisvojitveno (okupacijsko) pravico, ne pa v tujo lastnino. Tatvina pa je tipičen lastninski delikt. Zato določbo § 314 kz. ni mogoče uporabiti za divji lov.

Danes ima od vseh kulturnih držav edinole Avstrija — sedaj že del nemške države — določbo (§ 174 II f avstr. k. z.), po kateri se kaznuje divji lov kot tatvina. Ne sme se pa pozabiti, da je bil avstrijski kaz. zakon uzakonjen leta 1852. Prof. Nagler je to določbo avstr. kaz. zakona (§ 174 II f) kritiziral že l. 1906 z besedami: „Als letztes Zeugnis dieses unrühmlichen Kapitels... hat das österr. Str. GB (§§ 171, 174 II f) zu gelten. Es ist als einziges aller zivilisierten Strafrechte noch gänzlich in dem Vorstellungskreise der anderwärts längst überwundenen Epoche befangen... Dass sogar der Ausschussbericht des Abgeordnetenhauses... es für erforderlich erachtet (mišljen je osnutek iz l. 1867), die Ablehnung des Diebstahlsgedanken ausführlich zu rechtfertigen, zeigt, wie wenig noch in Österreich die Erkenntnis durchgedrungen ist, dass §§ 171, 174 II f. nur ein beschämender Anachronismus ist.“ (Nagler, Jagdwilderei. Verl. Darst. B VIII str. 448). Določba § 85 št. 5 fin. zakona za l. 1958/59 ni torej v nasprotju le z elementarnimi nauki kazenskopravne vede, marveč nasprotuje tudi pravnemu čutu ljudstva. Ljudstvo ne smatra divjega lova za dejanje, ki onečašča. Ljudstvo točno razlikuje med tatom in divjim lovcem. S to določbo tudi lov ne bo zaščiten tako, kakor je treba. Prestroge in neskladne določbe često zgrešijo svoj cilj.

Kriminalizacijo divjega lova je treba po gori povedanem zakonodajno rešiti na način, ki ustreza pravni vedi in pravnemu čutu. Tako so rešile ta problem vse kulturne države. Naš kazenski zakon bi bilo treba dopolniti s posebnimi določbami o prepovedanem lovu in ribarjenju (glej članek: Divji lov v naši bodoči zakonodaji. Lovec 1955.). Začasno pa bi se bila dala stvar urediti tako, da bi se bila odredila za kaznivo dejanje po § 88 št. 1 l. z. sodna kompetenca. Po tej določbi se kaznuje, kdor (vedoma) lovi v tujem lovišču brez dovoljenja lovskega upravičenca. Obsodbe po določbi § 88 l. z. izrekajo občeupravna oblastva I. stopnje (§ 91 l. z.). Tej določbi (§ 91) bi bilo s finančnim zakonom dostaviti besede: „Obsodbe po določbi § 88 št. 1 pa izrekajo sodišča. Dejanje se kaznuje z zaporom do enega leta (okrajno sodišče), če pa je dejanje storjeno obrtoma ali iz navade, s strogim zaporom (sodnik poedinec okrožnega sodišča).“

Želeti bi bilo, da se predmetna določba fin. zakona za l. 1958/59, če ne prej, vsaj v prihodnjem finančnem zakonu spremeni tako, da bo ustrezala zahtevam vede, sodne prakse in ugledu naše zakonodaje.

Dr. Munda.

Pobot pravnih stroškov v izločitvenih pravnih? Finančni zakon za leto 1958/59 ima v § 33 tč. 5 to-le določbo: „Če je zahtevajoči upnik pri rubežu bona fide mogel sklepati iz obstoječih okolištin, zlasti ker so predmeti, ki se rubijo, v posesti zavezanca, da so ti predmeti zavezančeva last, trpi v sporu o lastnini zarubljenih predmetov vsaka stranka svoje pravne stroške.“

Na prvi pogled predstavlja pričujoča določba nekaj novega v našem procesualnem pravu, ker opuščata temeljno načelo, da plača pravne stroške stranka, ki je v pravdi popolnoma propadla in predvideva pobotanje pravnih stroškov le za primer, da je zahtevajoča stranka bona fide t. j. v dobri veri zarubila stvari pri zavezani stranki.

Po zakonitem predpisu § 212 ip. je dopustno brez dovolitve tretje osebe zarubiti pri zavezancu le stvari, ki se nahajajo v njegovi hrambi, in je tako zahtevajoča stranka ob rubežu vedno v dobri veri. Pogoji dobre vere pa odpade pri pravilni pravni razlagi, čim je prejela zahte-

vajoča stranka od osebe, ki uveljavlja pravico, zaradi katere bi bila izvršba nedopustna, opomin s potrebno obrazložitvijo, na katera pravna dejstva opira svojo lastninsko pravico. Prizadeta oseba bo v tem primeru navedla vsa dokazila in se bo mogla zahtevajoča stranka na podlagi tega opomina prepričati o tem, če so navedbe tretje osebe o pridobitvi lastnine resnične ali ne. To je bila stalna dosedanja praksa naših sodišč, ki ima oporo v zakoniku o sodnem postopanju v civilnih pravnih pravnih.

Opomin, ki ima namen preprečiti pravdo, je predviden v § 147 c.p.p.: stranka, ki opusti tak opomin, je v nevarnosti, da nasprotnik prigovarja, da s svojim postopanjem ni dal povoda tožbi, in mora stranka, ki je opustila tak opomin, plačati vse pravdne stroške. Čim pa pogoj dobre vere odpade, novi predpis ni prinesel ničesar novega in je brezpredmeten. Zakonodavec ga je v zadnjem trenutku vnesel v vsakoletni „omnibus“ in je očitno spregledal njegovo nepomembnost.

Določba pa utegne tedaj v krajinah, ki niso imele opisane prakse in kjer je stopil novi zakonik o sodnem postopanju v civilnih pravnih pravnih še pred par leti v veljavo, povzročiti zmedo in skrajno krivico strankam, katerih se izvršba med zahtevajočo in zavezano stranko ne tiče, če bodo hotela sodišča ta nelogični in z ostalimi predpisi neskladni predpis ad verbum razlagati. Bati se je, da bodo sodišča izven Slovenije in Dalmacije to napačno razlago tem raje sprejela, ker je načelo o pobotanju pravnih stroškov, izraženo v § 33 fin. zak. 1937/38, veljalo v drugih pokrajinah v splošno.

Načelo, naj stranka, ki v izločitveni pravdi zmaga, trpi vedno svoje stroške, ki so po navadi višji nego stroški nasprotne stranke, ker je izločitvena stranka morala vložiti tožbo in plačati še kolke za vse sodno postopanje, je nesprejemljivo. Oseba, ki izločuje zarubljene stvari, je storila svojo dolžnost, da je obrazložila zahtevajoči stranki z opominom dejanski stan o pridobitvi lastnine na zarubljenih predmetih, podprtem s potrebnimi dokazili. Če zahtevajoča stranka kljub temu izvršbe ne ustavi, mora vsekakor trpeti vse pravdne stroške, ker je pač odpadel pogoj dobre vere za pobot pravnih stroškov.

Nova določba je jasen dokaz, da vsakoletni finančni zakon ni primerno mesto, v katerem bi se spreminjala temeljna načela, ki so sprejeta v glavnih zakonikih kakor so to c.p.p., ip. in podobno.

Dr. Anton Urbanc.

Zveza advokatskih komor Kraljevine Jugoslavije je imela dne 29. maja t. l. redno skupščino v Dubrovniku. Na prvem mestu dnevnega reda je bilo poročilo o delu Zveze v preteklem letu, ki ga je podal predsednik dr. B. Janković in v katerem je zlasti naglašal, kolikokrat je intervenirala Zveza v stanovskih, občih pravnih in zakonodajnih stvareh. Nato je bil določen za sedež Zveze za prihodnje leto Zagreb in izbran predsednik zagrebške zbornice za predsednika Zveze, dr. I. Politeo. Pod njegovim predsedstvom so podali nato poročevalci zaključke svojih referatov, na kar so bile sprejete resolucije o naslednjih točkah:

1. Zahteva se od ministra pravde, da naloži sodiščem, da obračajo največjo pažnjo zakotnim pisarjem in da preganjajo to pisarstvo, zahteva se dalje ob spremembi c.p.p. sprememba § 130 c.p.p., tako da se uvede povsod relativno prisilno zastopanje z odvetniki, oziroma v skrajnem primeru, da se dopuščajo kot zastopniki samo oče, sinovi, mož in zakoniti zastopniki pravnih strank. Zastopnik siromašnih se mora dati stranki vselej, kadar zastopa nasprotno stranko odvetnik.

Zahteva se črtanje t. 2 čl. 8 ucpp., odvetnikom pa nalaga, da izzovejo vselej formalno odločbo sodišča, kadar zastopajo javne ustanove, občine, organizacije, društva njih uradniki ali druge osebe namesto odvetnika ali državnega pravobranilca.

2. Zahteva se dopolnitev § 20 ip. in točna opredelitev zaščiteneh imovinskih objektov, kakor je to v § 20 zdrpr., težišče postopka zoper državo, samoupravna telesa, javne in obče koristne ustanove mora biti preneseno zopet na sodišče, uredba št. 11432 je v nasprotju z zakonom in se mora zato spremeniti, odrediti je, da odločajo sodišča po svobodnem prepričanju na podlagi poročila upravnega oblastva, kdaj in kateri imovinski objekti naštetih pravnih oseb in ustanov so izzeti od izvršbe.

3. Predlog zakona o prekrških je v nasprotju z osnovnimi pojmi vede o kazenskem pravu in z osnovnimi postulati našega kazenskega zakonodavstva, pa je zato v interesu dobre zakonodaje in državljanske varnosti treba, da se odkloni in prične z delom novega, strokovno izdelanega predloga.

4. Zbornicam se priporoča, da vrše strogo izbiro in da vestno preiskujejo pogoje za vpis v imenik odvetnikov, da postopajo najstrože zoper one, ki se pregreše težko in pri katerih ni pričakovatiboljšanja.

5. Stanovska dolžnost, ne samo uljudnost je, odgovarjati odvetniku na vprašanja svojega tovariša.

6. § 195 cpp. naj se uvede v veljavo v poštnem prometu in pisma zastopnikov siromašnih naj se osvobode od poštnine.

7. Zvezi se prepušča, kdaj in kako naj se zahteva sprememba v stilizaciji § 120 za.

8. Uzakoni naj se nov zakon o taksah, ki naj velja za vso državo, naj bo kratek in jasen, taksne postavke pa pravično zmerne.

9. Substitut po pravilu od substituenta ne sme zahtevati višjo nagrado od one, ki mu zato gre po tarifi oz. po sodni odmeri.

10. Odvetništvo in javno beležništvo sta v načelu nezdružljivi, zato naj se ločitev izvede povsod in brez izjeme.

11. Poslovnemu odboru se nalaga v dolžnost, da skrbi, da se bodo izvedli vsi predpisi za, da se preneha s kršitvijo odvetniških pravic v pogledu zastopanja pred vsemi oblastvi, da se preneha z izdajanjem zakonov in uredb, s katerimi se krši odvetniški privilegij zastopanja pred sodišči in oblastvi, da se zagotovi stalno sodelovanje predstavnikov vseh odvetniških zbornic pri pripravljanju novih zakonov, uredb itd., da se predlagajo vsi zakonski načrti vsem odvetniškim zbornicam.

12. Pri ministru pravde naj se izposluje, da bodo uporabljala sodišča pravilnik o odvetniških nagradah enako in pravično.

13. Potrebna je uredba o tem, katere predpise morajo obsegati borzna pravila o ureditvi borznih razsodišč in o postopku pred njimi.

14. Poslovni odbor naj tudi določi, v katerih točkah je ip. že po dosedANJI praksi potreben spremembe.

15. Poslovni odbor naj predvzame potrebno, da se bo izvršila razdelitev sodne in upravne oblasti in da se bosta pri tem dodelili preiskava in sojenje o zločinih izključno sodni oblasti.

16. Nadaljuje naj se akcija, da se odvetniškim zbornicam prizna upravičenost, uporabljati pokojninske taksne znamke.

17. Sedaj obstoječe odvetniške zbornice naj se ne dele, četudi bi se ustanovila nova apelacijska sodišča, ker bi imele sicer premalo članov. Izjema bodi za podgoriško zbornico, ki bi se mogla priključiti kake drugi zbornici.